

FEDERATIUNEA

Diurnul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va eși Marti-ă, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuint'a Redactorului:

si

Cancelari'a Redactiunii:

e in

Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“

Articlii tramisii si nepublicati se voru arde.

Prețulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre șese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu întregu . . . 15 fl.

Pentru Romanii:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tupa'sa timbrale pentru șese care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costă 10 cr.

Pest'a, 28 dec. 1868.
9 ian. 1869.

In Ajunulu Alegeriloru.

Sesiunea trienala a dietei s'au inchiatu in a 10 dec. 1868. prin urmare mandatulu deputatiloru alesi pentru sesiunea trecuta au expirat. Deputatii magiari au alergatu, cea mai mare parte, in cercurile lor electorale pentru a da poporului suveranu socotelele despre portarea lor in cursu de trei ani. De la priceperea conducatoriloru cercuriloru electorale depinde a aprobă portarea deputatiloru si a mediulocul realegera lor prin poporu, séu de a o reprobă si a face ca sé se alege altii, cari se respundia mai bine la increderea alegatoriloru. — Pana acum'a nu am primitu inca scire ca vre unulu d'ntre deputatii romani sé fie mersu in cerculu séu electoralu pentru a da socotelele si a se consultă cu alegatorii séi, crêdemu inse că toti acei-a, cari nu sunt impedeati astfelu, ca mergerea lor sé fie d'in cutare cauzaș imposibila, voru implini acêsta detorintia. Detorintia dîcemu, pentru că nu numai cuveninti'a potesce, dar si interesulu nostru natiunalu. Cuvine-se fără indoela a-i revede, a stringe man'a fratiesca cu acei buni fii ai natiunii nostre, cari ne au onoratu cu increderea loru nemarginita, cari in contr'a uneltiriloru fortiei brute, a influintiiloru si presiunii venite d'in partea autoritatiloru locale, a coruptiuniloru de totu felulu, si-au sciutu pastră nepetata moralitatea animei romane, cari intr'une locuri respinsi o data, ba de doua ori n'au perdutu neci sentimintele, neci barbatia, neci rabdarea, ci cu tenacitatea adevratu strabuna au perseveratu pana in capetu, si dupa fie carea lupta perduta, cu poteri indoite, emanate d'in insufletirea crescanda, si-au ascuratu triumfulu. — Mai multi d'ntre deputatii romani avura fericirea de a potè fi marturi oculati a-i rarei vertuti ce au doveditu alegatorii romani prin neinfra'ta loru constantia intru realizarea vointiei loru, intru ajungerea scopului si credinti'a nestramutata câtra barbatulu intru carele si-asediasse tote sperârile loru. Noi inca am avutu fericirea de a potè fi marturi la asemenea spectacole maretie, cari ne au petrursu pana a ne storce lacrimi, ne au facutu a dechiară că suntemu mandri a fi romani! Si de nu am fi invetiati d'in crud'a tineretia a iubî pre acestu bunu poporu d'in alu carui-a sinu am esîtu, ar' fi trebuitu sé invetiâmu a-lu iubî, a-lu admiră atunci, candu l'am veditu trasarindu de bucuria, si vibrandu tote cordele inimei sale la audiulu duoru cuvinte „Fratiloru Romani!“ Magica potere! pentru celu ce sute de ani in jugulu sclaviei, fusese dedatu a audî numai alocutiuni batjocuritorie de la domni dîleloru triste, cari portă nemeritat'a numire de „inteligenti.“ Ce farmecu! in aceste doue cuvinte „frate!“ si „romanu!“ pentru sclavulu ce in locu de frati aveă numai stapani si gloriosulu séu nume de „romanu“ abid cutediă a-lu rostî in umilitia; asta-di pentru aceste doua cuvinte scumpe, poporulu nostru, cu fruntea sa cesarea innaltia, este gat'a a se aruncă in focu. — Sé marturismu noi, cesti inteligenti cu totii, câ in luptele nostre electorale de la 1865 cele mai stralucite rezultate obtienute le cascigaramu numai prin farmeculu aceloru doua cuvinte, si in an. Dlui 1869 éa numai si numai aceste sunt si voru fi singur'a nostra arma in contr'a inamiciloru inarmati d'in crescutu pana in calcăie cu tote avantajie ce li dá situatiunea. — É bine! Dloru fosti deputati, sé punemu man'a pre inima si sé intrebâmu pre judele celu necorruptibilu, consciinti'a nostra, ore la atâta iubire, la atâta credinti'a, la atâta abnegatiune a poporului, frașloru nostri, respuns'am noi cu asemenea iubire si credinti'a? abnegatu-am ore si

noi mârsiavele interese parteculari si personale, pentru celu comune alu poporului, natiunii nostre? Cutediă-vomu cu consciinti'a curata, noi carturarii, a marturisi, câ in moralitate, in tar'a caracterului romanescu ne potemu asemena cu fiii bunului nostru poporu?

Toti, cari veti sentî in inimele vostre divin'a placere ce dá consciinti'a curata, dupa implinirea unei fapte bune, mandri de a fi plinitu cu credinti'a detorinti'a vostra de mandari ai poporului, cu fruntea redicata veti potè merge innaintea lui si veti potè sta in fati'a lui, câ-ci credinti'a lui nu vi va lipsi neci asta-data. Sacrele cuvinte de „frati“ si „romani“ cari le veti indreptă câtra poporu, éa voru face minuni.

Daca au fostu unii, cari la iubirea, credinti'a si abnegatiunea poporului au respunsu cu perfidia, venandu numai folose personale, pre acci-a supremulu tribunalu, opiniunea publica a Romaniloru, i-au condamnatu si pana acum, éa repretiulu li se va da de câtra alegatori atunci, candu nu se voru rusînă a se infatșiă éa innaintea lui, cersîndu-i scump'a incredere. Nu vremu sé aruncâmu cu petra a supr'a nimenui; conducatorii poporului nostru sunt maturi, éa poporulu de la natura dotatu cu minte agera, voru scî apretiu ei d'impreuna, cui se cuvine incredere.

Neci ca individi nu vremu sé usâmu de dreptulu nostru de a face judecata a supr'a cui-va d'ntre confratii nostri, parte pentru că noi insi-ne inca suntemu supusi judecatei opiniunii publice si a alegatoriloru nostri; parte si mai vertosu pentru că, in aceste mominte sublime, n'avemu decâtu cuvinte de *fratia, contielegere, insufletire, barbatia, poteri unite* pentru innaintarea mariloru interese vitale a le natiunii nostre, pentru redicarea Romanismului!

Fratiloru Romani! toti cari vietuiti in mediuloculu poporului si ve bucurati de increderea lui, acum in ajunulu alegeriloru noue, fatia cu atâte uneltiri de seductiune, amagiri si coruptiune de totu felulu, spuneti-i, ca sé-si padiesca curata, ca si pana acum, moralitatea sa, — invetiati-lu câ fără de vertute nu se pote eluptă neci unu lucru mare, — spuneti-i câ in minutulu in care poporulu va perde sentiulu moralu, si se va abate de la calea virtutii, va perde totodata sperarea pentru unu viitoriu mai bunu, se va compromite ideea cea mare pentru carea s'au luptatu strabunii séi sute de ani.

Rogâmu cu intetire pre conducatorii poporului nostru, inteligenti mireni si preuti, invetiatori si oficiali, ca sé-lu descepte a se interesă de uniculu dreptu ce lu-are, dreptulu de a-si alege pre reprezentantii séi, prin cari, de si nu cu numerulu, cu multimea pentru a potè face majoritate in camera, dar prin poterea cuventului, cu incetulu dar' de siguru va isbuti a-si validă drepturile sale, a-si usioră sortea, a-si ajunge scopulu aspiratiuniloru sale, libertatea mai pretioasa decâtu aurulu si diamantulu.

Conducatorii sé îndemne pre poporu a merge cu micu cu mare, toti câti au dreptulu dupa lege, a se inscrie in listele electorale, a reclamă la tempulu séu toti câti ar' fi respinsi cu nedreptulu, si ceea ce este forte momentosu, a nu compromite rezultatulu alegerii prin preatempuri'a numire a candidatiloru séi.

Timpurile sunt grele, parasiti indiferentismulu! Lupt'a va fi mare, mai mare si mai grea decâtu la 1865, glori'a invingerii si rezultatulu inca are sé fie mai mare. Avemu trebuintia de tote poteri natiunii, toti sé se puna la lucrare, toti sé se unesca, se sé infratiesca fatia cu furtun'a ce amenintia. Deschideti ochii fratiloru romani, natur'a e plina de invetiatura pentru voi, cele mai slabe fiintie ve potu

servi de exemplu. Candu valurile mării, resbatute prin crivetiulu iernei, spumega si murmura, bieteleserice de mare se aduna, cercandu scapare in crepaturele stanceloru, se indesuescu un'a langa alt'a si se incaldiescu imprumutatu. Asiè sunt si furtunele vietiei, chiaru si a celei politice. Luati invetiulu de la paserile de mare si unindu-ve strinsu nu ve veti temè neci de venturile geroase neci de valurile ce d'insele redica.

Lapedati dara ur'a, pism'a, tota imparechiarea si desbinarea, sé ve petrunia sublimea idee de „frate“ si „romanu“, ca sé ve domnesca, ca sé stati purarea impreuna si intru acestu semnu veti invinge. Asiè sé fie!

Cat. Cens.

Situatiunea Romaniloru d'in Transilvani'a fatia cu alegerile de deputati.

Avemu sé insemnâmu d'in capulu locului, câ articulu intitulatu „In ajunulu alegeriloru“ ce publicâmu asta-di este menitu numai pentru alegatorii romani d'in Ungaria. Câtra alegatorii d'in Transilvani'a nu potemu indreptă asta data cuventulu nostru, câ-ci nu cunoscemu inca deplinu opiniunea publica ce trebue sé se formeze séu dora s'au si formatu in Transilvani'a, dupa decretarea uniunei asiè precum s'au facutu in diet'a Ungariei si fatia cu nedrept'a lege electorala aristocratico-feudala. Inteleginti'a romana d'in Transilvani'a consiste d'in multi barbati destinsi prin intieptiunea si caracterulu loru moralu, tare ca otielulu si nepetatu; asecurandu-o d'in partene de spriginirea morala ceivomu da d'in tote poteri nostre. De o camdata pentru orientare impartesimu câte-va date forte interesante si de mare insemnetate d'intr'o epistola ce primramu de la unu barbatu preastimatu incaruntitu in lupte constitutiunale. Éca ce ni raporteza:

„Mi-venira scrisori de la barbati fruntasi d'in doua comitate transilvane, carii fără a fi provocati me insciintieza, câ ei pre acolo ar' fi determinati a se abtience cu totulu de la alegeri pentru dieta si numai câtu ne intreba si de opiniunea nostra. Pana alalta eri Brasioveni éa-si neprovocati de nimene, dechiarara câ, neci unulu nu va merge la urna. Unu Sabianu d'ntre cei literati, mi-spuse câ, ei inca voru brodi asiè, încâtu sé se abstiena cu totii, pentru câ neci ei nu potu suportă batjocur'a ce s'au facutu tieri nostre cu repetirea rusinatore: legi electorale d'in 1848.“

Int'aceea la Fagarasiu se tienù adunarea trimestrala in 28 si 29 Decemvr. In acelu-a-si timpu ajuse acolo si fermantulu sanatoriu despre alegerile car sunt a se face. Prefectulu (Capitanulu Supr.) lu si puse la ordinele aflei. Totu pre atunci se citi acolo in cercu privatu o scrisore a Preastrăucitatiei (iertare pentru acestu barbarismu, dar' msciu cum se dice romanescu) sale Dlui Domn' Cavaleriu de Puscarriu, prin carea roga pe „amici“ ca sé-i mediulociesca realegere, cu atâtu mai vertosu câ stralucitatea sa maiadause la cununa vechieloru merite ina si curagios'a apărare a intereselor tieri nostre in Dieta Ungariei in diu, in carea alu deputati romani fugir'din siedinti'a dietei (?) cum si prin mediulociesca subventiunii pentru scolele d'in Brasiovu.*) La audirea acestoru a se nascu marconfusiune intre membrii comitetului. Se tienù coferintia privata, in carea intiepti'a (!?) sustienzu multa vigore principiulu activitatiei**) adeca casê alega, éa acêst'a mai vertosu d'in doua cause, a nume a) ca nu cum-va Maiestatea Ces. reg. apos sé se supere pre Romani

*) D. Vostra sciti, cădd. I. Branu de Lemeni et Cosl'a, Cav. Alduleanu, I. Puscarriu, protopopulu Metianu sunt toti veri priari si ruditi cu o multime de familie in acestu Districtu. Cr.

**) Rogâmu pre onorabl'a intiepti'a preainteliginte d'in Fagarasiu sé binevoiesca a ni-o spune, data ore intielege ea activitatea deputatiloru séi si a celorlu Alt'i Ardeloni de o panura cu ei devoltata in diet'a Ungariei, séu ba? Red.

si mai tare decât este (?) si b) ca se nu se manie stapanii pre sclavii lor politici, apoi ca daca nu vomu alege noi, stapanii nostri totu voru alege. Totu in acea di, unu szolgabirou, a nume P... produse scrisoarea unui Cortesiu alu Contelui Teleki (proprietariu in districtu) pre langa carea i tramite si 200 fl d'in n'a m'lie ce promise, rogandu-lu ca se cumpere voturi pentru Marirea sa domnulu Crofu, era daca voru mai trebuil parolutie, va mai tramite, ca Mariea sa este Crofu si unu Grofu are bani. Se spune ca P... au remis Mariei sale banii, d'icandu ca se teme, ca se nu-lu toce Romanii. (Noi credemu mai bucurosu ca i-au remisu indemnatu de sentiulu seu de onestate. Red.)

D'in acestea, Dvostra vedeti, ca una parte de romani neci nu se teme ca se va superà, seu mania cine-va pre noi daca nu vomu alege de locu, neci le pasa daca turcii voru alege pre ori si cine, ca acesta e curatu treb'a stapaniloru. — Altii d'in contra se temu si de mania si de stapani. Sunt era-si altii, cari d'icu „Noi se-i alagemu, dara alesii se nu merga la Pest'a“ (audi intieptiune! se nu merga la olele cu carne! Aterna multu, pre cine veti alege. Red.) adeca „Wasch mir den Pelz, aber mach ihn ja nicht nass.“ Par' ca dieu, cei alesi voru fi nebuni ca se nu merga. (Adeca dupa cum e omulu, sunt si nebuni pentru Christosu. Red.)

Eu me tienu de partit'a Nr. I. si m'am tienutu totodata indetoratu a ve incunoscintia (Multiamita cordiala, se ne revedemu curendu, si rogamu in acesta privintia si pre alti dni ca se binevoiesca a ne informà. Red.) despre acestea.

Mai sciti ca Voda alu Transilvaniei, dl. grofu Peci, au provocatu pre unulu d'entre consiliarii romani pensiunati, ca, pentru Ddieu! se-i descopere cu tota sinceritatea, ca adica ce mai lipsece Romanilor? pentru ce nu sunt ei multiamiti? Cum crede dsa (consiliariulu) ca i-ar' potè indestulà regimulu Maiestatii sale, pentru ca, uita-te, elu (voda) iubesece pre romani, de peritu. Consiliariulu nostru, in locu de a-i responde ca lui Stirbeiu voda tieranulu d'in Romani'a, se pregatesce a-i da unu respunsu sanetosu in forma de memorialu.

— Pana aci Corespundintele nostru, in nrii viitori, pana candu vomu primi informatiuni d'in tote partile, ceea ce speramu forte, vomu continuà articulu nostru intreruptu „Despre activitatea Deputatiloru romani in sesiunea d'in 1865—1868 a dietei ung.“ vomu grabi a atinge cu lancet'a si cu petr'a caustica gangren'a ce invenieza si corumpe sangele celu scumpu si curatu alu natiunii nostre, apoi vomu spune si noi parerile nostre francu si fàra sfiela ca totu de-un'a. Credemu inse ca cetitorii nostri d'in Transilvani'a cunosc de acum opiniunea nostra in acesta privintia.

Conferintia d'in Parisu.

Unu telegramu d'in Parisu dtu 8 diecemvre ni spune, ca conferintia se va deschide asta-di, sambata la patru ore dupa amedia-di in Parisu. Scirile despre amèanare nu s'au realizatu, prin urmare se pote crede, ca intrunirea conferintiei pe diu'a indicata este sigura. Precum audimu d'in Parisu, siedintiele conferintiei se voru tiendè pana in 18 ianuaru, candu corpulu legelativu si-va deschide siedintiele sale.

Acesta conferintia, chlamata a completà dificultatile politice d'in Orientu, si mai vertose, precum se afirma, cert'a intre Greci'a si Turci'a, va isbuti ea ore in ajungerea scopulu seu, seu b' Eca una intrebare, la care nu ni potemu arog' facultatea de a responde.

Acea ce potemu face, ese de a insirà unele sciri, conjecture, cari se referu la conferintia d'in cestiune, si cari voru reversa-e-va lumina in situatiunea, in carea ne aflamu.

Turci'a nu astepta necunu bine de la conferintia. Diurnalulu „Turqui“ publica unu articlu indreptatu contr'a inteveniunei poteriloru straine, ar' nimici rezultatele resbalui d'in 1865. Poterile, se plange acestu diariu, a voitu mai de curundu se silesca pre Turci'a, ca renuncie insulei de Creta, asta-di acele-a-si poteridorescu una conferintia, carea nu va avè altu resiatu decâtu miciorarea, dismembrarea imperiulu urcescu. In casu candu mandatariulu Turciei va repasi de la conferintia, reslelulu va fi inevitabile. Diariulu memorat' provoca in fine pre guvernulu turcescu ca se scture acestu jugu (!)

„Neue Fr. Pr.“ aude cu privire la cursulu deateriloru conferintiei, capoterile contractanti voru formulà una dechiaratiun conforme ultimatulu turcescu. Acesta dechiaratiune ar' fi se se presinte Portei, carea apoi si-ar' revoda ultimatulu. „Presse“ voiesce a sci, ca plenipotentariulu grecescu va fi restrinsu a dà numai desluriri si a aperà tienut'a guvernulu seu cu privire la afacerea cretense. Mandatariulu grecescu nu va potè, prin urmare, nece se

face propuneru, nece se midi-locesca primirea dechiaratiuniloru sale in protocolu.

„Jour. de St. Petersbourg“ ni spune, ca Russi'a doresce, ca Port'a, daca nu voiesce a-si revoca ultimatulu, celu putienu se se abstiena de a persecuta pre Grecii cari locuescu in Turci'a. Poterile ar' fi mid-locitu, ca Porta se primesce acesta pretensiune. — Russi'a ar' fi doritu inca omitea punctulu V, cu intielesulu ca Greci'a se respecteze facia cu Turci'a dreptulu gintiloru. Unu telegramu d'ice ca Turci'a este gat'a a impleni si acesta pretensiune a Russiei.

Nu ne indoimu, ca Turci'a, acestu statu absurd, basatu singuru pre fortia se va aretà impaciutoria, si va fi gat'a a promite multe reforme, numai pentru ca se se pota sustienè, totu pre fortia, ca-si pana aci: acea ce dorimu noi inse este, ca cestiunea orientale se se deslege pre basea dreptulu eternu, pre basea simpatieloru de sange si de natiunalitate, ca tote natiunile, cari au compusu acelu monstru, imperiulu turcescu, de umanitate, si au fostu negate si torturate in decursu de secle cu despretiulu a ori-ce sentiementu de umanitate, se ajunga odata la limanulu dorintieloru lor juste, se se constituiesca ca natiuni libere, independinte, pentru ca asiè se pota contribuì la progresulu generalu alu umanitatii, pentru ca ele se fia fericite si scapate de ori-ce tirania, celu mai mare sbiciu alu desvoltarei morali.

Membrii conferintiei sunt d'in partea Angliei: lordulu Lyons; d'in partea Russiei, cont. Stakelberg; d'in partea Austriei, principele Metternich; d'in partea Italiei, cavalerulu Nigra; d'in partea Prussiei, contele Solms; d'in partea Turciei, pasi'a Mohamed Djemil si pre langa acestu-a, eventualminte, pasi'a Fua d, care petrece acuma in Nizza; in fine, d'in partea Greciei, Rhanga be.

Nigra, ambasadorulu italianu in Parisu, a primitu instructiunea ca, daca va fi cu potintia, se incepa disput'a a supr'a Cretei, si se spriginesca d'in tote poterile pretensiunile Greciei. De aci s'ar' potè deluce una contielegere intre Russi'a, Prussi'a si Itali'a.

Diurnalele rusesci „Golos“ si „J. de St. Petersbourg“ vorbescu de una apropiare amicabile intre Franci'a si Russi'a. Unii combineza de aci una contielegere intre Franci'a, Prussi'a, Russi'a si Itali'a contr'a Angliei, Austriei si Turciei.

Daca cele patru poteru, adeca Franci'a, Prussi'a, Russi'a si Itali'a aru fi contielese a supr'a cestiuniloru pendinti d'in Europ'a, aceste s'aru potè deslega fàra de picuru de sange, numai cãtu ca aceste poteru se fia conduse de sentiementulu dreptatii si alu ecuitatii.

Vien'a, 24 decemvre 1868.

Permiteti-mi, Domnule Redactoru, ca venindu a ve mai inscientia cãte ce-va d'in fost'a capitala a Austriei era adi a Cislaitaniei, se lasu de asta data la o parte politic'a tortuosa si de multe ori prea desgustatoria, si se Ve scriu despre lucruri mai secundarie, dara totu-si nu neinteresanti.

Incepu de la junimea studiosa, acesta mangaiare a natiunei si speme a viitoriului ei. Credu, ca in respectulu acest'a totu sufletulu romanescu se va bucura d'impreuna cu mine, audindu, ca numerulu acestei la universitatea si alte institute de aici, d'in ceea ce era elu dejà in anii decurundu trecuti destulu de imbucuratori, car apoi acela estu-tempu s'a mai urcatu binisioru, asiè cãtu nu vomu gresì punendu-lu la cifr'a de 100. Ba de e iertatu a computa aici si teneretulu de seculu frumosu, ce acurse d'in Romani'a incoce la diverse pensiunate pentru scopulu studiiloru si alu educatiunei, cifr'a de susu va trece si preste 120. Au nu e acest'a unu progresu mangaiatoriu, mai alesu punendu-lu in paralela cu trecutul tristu si umilitu?

Inse bucuri'a nostra ar' fi fora temeiu, deca amu remanè numai la suprafaci'a cifreloru. Nu, ci tresaltarea animei nostre resulta mai virtosu d'in aceea esperintia, ca bunii nostri teneri, mai fàra exceptiune, si-cunosc de plinu chiamarea lor cea de atãt'a insemnata pentru spiretulu tempulu si pentru cercutãrile in parte prea sinistre, in cari se gasesce natiunea lor. De aceea cu diliginti'a albinei si a furnice se adopera fia-care in faculu seu, se-si castige si adune unu capitalu cãtu mai mare de cunoscintie, carele odinora, se fructifioce insutitu, candu voru avè a-lu aloca intru sierbitiulu si folosulu patriei si alu natiunei. Se si aperse Ddieu pre ori-care june romanu, ca se nu cadia cum-va in credinti'a ratecita, ca perdiendu elu tempulu celu pretiosu, celu petrece pre la asiediaminte scientifique superiori, in vagabundãri si nelucrare si in fine intorcundu-se in patria cu perulu frisaratu, cu vestminte de metasa si cu unu cilindru pre capu, cu aceste esterioritãti vane si fàra pretiu va impune poporulu, d'in a cui sudore traesce acum si spereza a tral in viitoriu. De siguru pre atari juni usiori la minte in urma numai despretiulu meritatu i-va intempinã pretotindeni. Cã-ci natiunea astepta adi a vedè estudu d'in d'insii, nu calarei, ci nesce barbati cu scientie intemeiate,

cari se fia in stare a-o svatulu, a-o conduce si a-o aperà in giurstarile critice de facia si viitorie.

Unu documentu despre serio'sa impulpare a junimei nostre de aici e societatea literaria-sociale „Romania“, la carea se inscrisera pana acumu d'in junii nostri studinti preste 60 ca membri ordinari alu carei fondu stã in presinte d'in frumos'a suma de una mie florini v. a. Adunările semilunare sunt a cercetate regulatu si emularea intru dechiamãri de piese scose d'in scriitorii nostri mai clasici si prelegeri de operate originale, aromate cu productiunil chorului vocale si instrumentale, ar' face onore oricarei reuniuni de acesta specialitate.

Ca in parentese mi-vine se intrebu, ca ore candu se voru face odata pasi mai seriosi d'in partea celoru competinti, pentru ca in favorea unei tenerimi asiè de numeroase se-se infintieze si la universitatea de aici o catedra de profesoru pentru limb'a si literatur'a romana? Ar' fi tempulu se ne miscãmu odata in tote mai seriosu. *)

Anulu nou, ce ne stã la usie, inca va se-lu salute si inaugureze societatea „Romania“ prin serbarea indatinatulu banchetu festivu in preser'a lui, impreunatu asemenea cu dechiamatiuni si cu productiuni musicali. Se spera, ca acestu de acum intr' atãt'a va intrece pre cele d'in anii premeri, intru cãtu onoratorii romani de aici-pote voru binevoi a participà la d'insulu d'impreuna cu preastimatele sale socie si familie, cum si cu alte domne si domnisiore romane aflatorie in Vien'a.

Graindu de anulu nou, mi-vine si preste voia in minte diuaristic'a romana. Ea e unu factoru principale si Mentore neobositu in victi'a nostra publicatiunale. Cu atãtu mai sfasiatoria de anima trebuie deci se ne fia intristarea, candu suntemu siliti a constata la publiculu romanu unu indiferentismu si o recela asiè de mare fatia cu organele sale de publicitate. „Archivulu“ ne descoperi starea sa precaria, „Albin'a“ si-publica deficitulu, celoralalte foie romane pre semne inca nu le va fi mergundu mai bine. Macaru ca noue ni s'ar' parè lucrulu nu asiè de greu, a midiuloci si a face, ca numerulu abunantiloru la diurnalele romane se devina pre anulu viitoriu duplu si triplu d'in ceea ce este elu asta-di. Cum asiè? me veti intrebà cu curiositate. Èta cum: In fia-care satu romanescu avemu preotu, cantoru, docinte, pre alocurea si cãte unu notariu comunale seu altu barbatu intieleginte. Acesti-a punendu-se in compania si preste aceea mai induplecandu si pre economiã mai cu stare, de cari er' se gasescu in fia-care comuna celu putienu cãte patru cinei, ca se contribuiesca barem 2—3 florini la anu, estmodu nu me indoescu, ca s'ar' potè usioru efeptulu ca se nu mai existe nici o comuna locuita de Romani, in carea se nu amble macaru cãte unu esemplariu d'in fia-care diariu natiunale. Firesce, ca spre efeptuirea acestei-a se pottesce inainte de tote zelu si era-si zelu! Èr' apoi la noi sunt, dorere, inca sute de acci preoti si alti intieleginti, si de comune totu cei mai avuti, despre cari se potrivece dis'a lui Cicerone: „Curant nummulo, hortulos, sed non rempublicam.“

Cu tote aceste se lucrãmu si ast-feliu se sperãmu in anulu nou tote cele bune. D.

Epistola deschisa

Dlul Tom'a Costinu in Oradea-Mare.

Vechie Amice, la scrisoarea ta confidentiala d'in 5 ian. a. c. ne potendu responde cu amenuntulu, d'in caus'a puncteloru de natura prea delicata si d'in respectulu discretiunii ce detorescu unu amicu de carele me lega suveniru d'in copilãria, vei ertã inse, ca pana la intalnirea personala, se reproduce cuvintele Rescumperatoriulu, cari prin organulu meu, le indrepteza cãtra tine mam'a nostra comune, natiunea ta romana „Toma, Toma! baga man'a ta in costele mele, si degetulu tãu in loculu cuieleloru, si nu fii necredintiosu ci credintiosu!“

Avendu convingerea firma, ca tu nu vei petã memori'a ilustrulu tãu parinte si a familiei d'in carea ai onorea de a te trage, asecurandu-te despre sentiementele mole de vechia amicitia, remanu

Alu tãu frate si amicu
Pest'a, 9 ian. 1869. Alesandru Romanu m. pr.

Romani'a.

Discursulu dlui I. Bratianu.

rostitu in intrunirea electorala d'in sal'a Slatinenu, domineca ser'a, 15 decemvre v.

(D. Ionu Bratianu suindu-se la tribuna este salutatu de lungi si frenetice aplause.)

Dioru! Sunteti adunati a ve consulta pentru acela care trebuie se-lu alegati ca represintantele dv. in Caner'a legiui-

*) Junimea romana de la universitate faci insa-si initiativa la guvernulu, cerendu totodata spriginire Arciereiloru si a deputatiloru romani d'in camer'a Bucovine — estu-modu s'au infintiatu prim'a catedra in Ungari'a la Oradea-Mare si mai tardiu cea de la Pest'a, totu in urmare initiativei luata de junimea romana de la aceste institute si spriginita in amendoue casurile de eppulu rom. de Oradea-Mare. Red.

mai multu pentru ca Romani'a s' aiba unu Suveranu, luatu d' intr' una d' in cele mai ilustre familie d' in Europa, — este capital'a Bucuresti, si dloru, pentru ce ati adusu acel pestrane-potulu lui Fridericu celu Mare si Napoleone I, daca nu sunteti in stare s' i dati destule mediloce pentru ca s' e faca d' in Romani'a, care este una d' in tieretele cele mai bogate d' in lume, ceea ce a facutu Fridericu celu Mare d' in desiertele Prusiei de Nordu?! (aplause prelungite si entusiaste.)

(Romanulu).

Varietati.

* (Comunicatiunea pre calea fierata Aradu-Alb'a-Jul'i'a) Trenulu Nr. I pornesce dela Aradu la 6 ore 12 min. demineti'a si sosesece la 1 ora 10 min. in Vintiu-de-diosu.

Trenulu Nr. III pornesce la 3 ore 40 min. dupa amediadi d' in Aradu si sosesece la 10 ore 33 min. noptea in Vintiu.

Tr. Nr. II pornesce d' in Alb'a-Jul'i'a la 4 jore 41 min. dim. si sosesece la 5 ore 15 min. dim. in Vintiu-de-diosu.

Tr. Nr. IV pornesce la amedia d' in Belgradu la 12 ore 37 min. si sosesece in Vintiu la 1 ora si 11 minute.

Pentru Brasiovu pornesce carulu postei in mediulu noptii si sosesece la 3 ore 25 min. dupa prandiu (dar vine inca forte tardiu). De la Brasiovu la Sabiiu pornesce la 7 ore. — Pasagerii se primescu neconditiunatu. Scrisorile si trameterele pe carulu postalu de aici incolo se primescu la of. postalu de aici pana la 6 ore ser'a.

D' in Sabiiu pleca post'a in tota diu'a la 6 ore ser'a si sosesece in Vintiu la 2 ore 5. m. dem. D' in Vintiu pleca retour pe di la 2 ore dupa amedi si sosesece in Sabiiu la 10 ore 5 minute ser'a. D' in Sabiiu la Bistriti'a pleca Mercurea si Sambat'a la 20 minute dupa mediulu noptii si sosesece in Bistriti'a Joi'a si Sambat'a la 5 ore 25 minute demineti'a. D' in Bistriti'a pleca post'a Lunca si Vinerea la 6 ore ser'a si sosesece in Sabiiu Mercurea si Sambat'a la 2 ore 20 minute demineti'a, d' in Sabiiu la M. Osiorheiu pleca post'a Sambat'a si Marti'a la 20 min. dupa mediulu noptii si sosesece in M.-Osiorheiu Sambat'a si Marti'a la 6 ore 10 minute. D' in M. Osiorheiu pleca post'a retouru Lunca si Mercurea la 8 demineti'a si sosesece in Sabiiu, Marti'a si Joi'a la 2 ore 20 minute demineti'a.

D' in Sabiiu la Gyergyó-Szt.-Miklós pleca post'a Joi'a la 20 minute dupa mediulu noptii si sosesece in Gyergyó-Szt.-Miklós Vinerea la 10 ore 15 minute demineti'a. — D' in Gyergyó-Sz.-Miklós pleca post'a Sambat'a la 11 ore innainte de amedi si sosesece in Sabiiu Lunca la 2 ore 20 minute demineti'a.

D' in Sabiiu la Csik-Mártonfalva pleca post'a Lunca la 20 minute dupa mediulu noptii si sosesece in Csik-Mártonfalva Marti'a la 2 ore 25 minute demineti'a. D' in Csik-Mártonfalva pleca post'a Mercurea la 6 ore 10 minute ser'a si sosesece in Sabiiu Vinerea la 2 ore 20 minute demineti'a.

* (Publicatiune de lege) Foi'a oficiale incep publicarea Art. de lege LIV in privinti'a procedurii civile.

* (Lotri.) Dupa o insciintiere telegrafica sosita la capitanatulu cetatii Pest'a, la 5 l. c. 8 lotri atacara pre unu omu d' in Zent'a cu numele Huszak si-lu despoiaru de unu nru mare de chartie de statu, de 100 de galbeni si de alta suma insemnata de bani gat'a. Nici unulu nu s'a potutu prinde.

Responsuri. Dlu I... la Clusiu, se primescu cu multiamita. — Rds. D. I... C... la Supurulu inf. Banii au lipsitu d' in epistola, daca nu d' in smintela s' au uitatu cum-va alaturarea, atunci observamu ca, cer'a este cam grosa, catu pare a se fi resigilat, era cifrele straine: G. L. gotice. — M. O. D. I... S... la Nantii, Banii au lipsitu d' in epistola, carea neoi ca au fostu sigilata ci numai lipita, cum sunt cuventele unse cu gumi. Adress'a scrisa de mana straina. Ambe cuventele se pastreza pentru intrebuintiarea eventuala, — de altmintrea despusetiunea pentru spediurea diuariului nu va lipsi. Este de neaperata trebuintia, ca scrisorile recomandate s' se sigileze celu putienu in 3 locuri, de nu in 5, ca astfelu s' se pota constata apriatu vatemarea cuvertei, ca-ci altmintrea oficele postale afla mii de preteste, era vinovatul scapa. Facemu atenti la acesta impregiurare pre OO. Cetitorii cu atatu mai vertosu ca-ci avemu date sigure cumca se vatemala chiaru si secretulu epistolare.

Redactiunea.

Scire eletrica partec. a „Feder.“

Dara in Sabiiu in 9 ian. la 4 ore d. m.

Sosita in Pest'a, in 9 — 7 ore 5 m. ser'a.

Asta-di dechiarara in adunarea scaunala membrii romani a nu partecipa la alegeri pentru diet'a Ungariei, fiindca deputatii transilvani au fostu numai pentru actulu incozonarei chiamati si pentru regulara a afaceriloru transilvane diet'a Transilvaniei e competinte.

Sciri electrice.

Vien'a, 7 ian. Conferinti'a se va deschide la 9 l. c. Marile poteri voru formul'a dechiaratiune, care Greci'a o va pred'a la Constantinopolu si'n urm'a carei a Port'a si-va retrage ultimatul. Durat'a conferintiei va fi scurta.

Vien'a, 7 ian. De cate-va dle vicepresiedintele locutientintei d' in Boemi'a Henninger si directorulu politiei Straub petrecu in Vien'a. Presinti'a loru se aduce in legatura cu nescari consultari ce ar' decurge pentru radicarea starei esceptiunali d' in Boemi'a.

Vien'a, 7 ian. Austri'a are de cugetu a infiintia o represintantia diplomatica la curtea persica.

Constantinopolu, 7 ian. Se vorbesce cu ore oare securitate, ca ambasadorulu francesu d. Bourré va fi rechiamatu si inlocuitu prin d. Benedetti.

Vien'a, 8 ian. „Presse“ afla, ca represintantele Greciei va fi primitu in conferintia numai ca s' se desluciri si s' se apere guvernulu grecescu pentru tinentu'ta sa in afacerea Cretei. Represintantele grecescu nu pote face propuneri in conferintia, nice a da dechiaratiuni la protocolu. — Ministrulu Delijannis nu va merge la Parisu.

Constantinopolu, 7 ian. Diurnalulu „Turque“ publica unu articlu indreptatu contra interveniunei poteriloru, care ar' compromite rezultatele resboiului de la 1856. Articulu dice: Deuna dile poterile intetiau pre Turci'a s' ceda Cret'a, acum ele pretindu o conferintia, alu carei singuru resultatulu va fi miciorarea imperiului turcescu. Daca impoteritul turcescu se va retrage d' in conferintia, resboiulu este neincungiurabilu. Articulu provoca in fine guvernulu ca s' scuture asemene jugu. Dupa o scire mai recenta, Port'a ar' pretinde, ca conferinti'a s' se amene pre 8 dile pentru ca s' pota tramite in structiunile necesarie. Conferinti'a s' se amene pre 16 ianuariu.

Constantinopolu, 8 ian. Eri s' au tramisu la Parisu instructiuni detaiate pentru represintantele Portei. La mediolocirea Franciei, conferinti'a nu se va amena.

Londonu, 7 ian. Toti ministrii voru veni la 26 ianuariu aicia.

Vien'a, 8 ian. Ministrulu de finace Lónyay inchiaia asta-di cu institutul de credetu de aici negotiatiunea pentru calea fierata Casiovi-a-Oderberg. Aginti romani au tomitu la fabricele de aici cuantitati insemnate de obiecte de inarmare.

Parisu, 7 ian. Plenipotintiele pentru represintantele Portei la conferintia au sositu asta-di. „Patrie“ dice, ca conferinti'a se va intruni sambata mai anteu. Acea-si foia demintiesce faim'a, ca guvernulu francesu ar' a ave de cugetu a-si modifica politic'a romana. „Etendard“ demintiesce faim'a despre inlocuirea lui Bourré prin Benedetti asemene si faim'a, ca ar' decurge noue pertratari in privinti'a Italiei si a Romei.

Parisu, 8 ian. Diurnalulu oficialu anuncia, ca tote poterile au primitu propunerea de a statori prim'a intrunire a conferintiei pentru 9 ianuariu. Amenarea deschiderei conferintiei, ceruta de Porta, nu s'a concesu. Propunerea de amene n' avu altu temeiu, de catu sperarea Portei de a fi represintata prin Fuad-Pasi'a, care inse fiindu morbesu nu potu primi insarcinarea.

Parisu, 8 ian. Deschiderea conferintiei se va intemplu mane la 4 ore d. a.

Lissabonu, 8 ian. Ministerulu si-dede demisiunea, care fu primita. Se asecura, cumca regele ar' fi incredintiatu pre ducele Saldanha cu formarea noului cabinetu.

Proprietariu, redactoru respunditoriu si editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu „	10 „ 24 „ „ 10 „ 51 „
„ Neuhäusel „	1 „ 23 „ diu'a, „ 1 „ 54 „ noptea
„ Pest'a „	5 „ 19 „ d. m. „ 6 „ 31 „ deman.
„ Czepléd „	7 „ 54 „ „ „ 9 „ 14 „
„ Segedinu „	12 „ 12 „ noptea, „ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a „	3 „ 55 „ dem. „ 7 „ 47 „
„ Jasenov'a „	8 „ 4 „ „ *)
„ Beserica-Alba „	8 „ 40 „ „
Sosesece in Baziasiu la	9 „ 10 „ „

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beserica-Alba „	6 „ 27 „ „
„ Jasenov'a „	7 „ 6 „ „
„ Temisior'a „	10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem
„ Segedinu „	2 „ 26 „ noptea „ 12 „ 58 „ diu'a
„ Czepléd „	6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a „	9 „ 55 „ „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel „	1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nopt.
„ Posionu „	4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Sosesece in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ „ 6 „ — „

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam „	9 „ 12 „ „
„ Racasdia „	10 „ 12 „ „
Sosesece in Oraviti'a la	10 „ 57 „ „

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.
„ Racasdia „	4 „ 45 „ „
„ Jam „	5 „ 38 „ „
Sosesece in Jasenov'a la	8 „ — „ „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.
„ Pest'a „	6 „ 35 „ deman.
„ Czepléd „	9 „ 27 „ „
„ Püspök-Ladány*) „	1 „ 58 „ dup. med.
Sosesece in Oradea la	4 „ 38 „ „

*) Cale laterale duce la D. britinu, unde sosesece la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosesece in Püspök-Ladány*) „	2 „ 48 „ diu'a
„ Czepléd „	5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a „	8 „ 37 „ „
„ Vien'a „	6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Arauu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a „	6 „ 25 „ deman.
„ Czepléd „	9 „ 47 „ „
„ Szolnocu „	11 „ 2 „ „
Sosesece in Arauu la	5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnocu „	4 „ 22 „ dupa mediadi.
Sosesece in Czepléd la	5 „ 33 „ „
„ Pest'a „	8 „ 37 „ „
„ Vien'a „	6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg „	1 „ — noptea.
„ Monacu „	5 „ 45 deman.
„ Stuttgart „	11 „ 45 „
„ Mühlacker „	12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruhe „	2 „ 10 dupa med.
„ Strassburg „	5 „ 25 „
Sosesece in Paris	la 5 „ — demaneti'a.

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Strassburg „	8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruhe „	10 „ 40 „ „
„ Mühlacker „	12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart „	1 „ 20 „ dupa med.
„ Monacu „	8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg „	1 „ 30 „ noptea.
Sosesece in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comunicatiunea posteloru.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosesece in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 „ Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesece in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 „ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosesece in Sibii la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 84 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 „ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosesece in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.
 „ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. sosesece in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 „ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesece in Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 „ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosesece in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 „ Orsiova la Temisior'a pleca dominec'a, marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore ser'a, sosesece in Temisior'a la 6 ore ser'a in diu'a urmatoria.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. sosesece in A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 9 fl. 8 cr.
 „ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, sosesece la 7 ore 45 minute ser'a.
 „ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 8 ore d. m. sosesece la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 $\frac{1}{2}$ mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 „ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. sosesece la 11 ore 50 min. diu'a.
 „ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa med. sosesece la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 „ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore ser'a, sosesece la 9 deman.
 „ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, sosesece la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 „ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. sosesece la 2 ore 35 min. noptea.